

[Holger Andersen.]

ogsaa kommet til Udtryk i en lang Række tyske Udtalelser — kun være interesseret i, at man fra dansk Side opbygger et saa godt Neutralitetsværn, som det overhovedet paa nogen Maade er muligt. Jeg kan henvise til Udtalelser i det tyske Udenrigsministeriums førende Blad, „Berliner Börsen Zeitung“, og tillige til de Udtalelser, der blev fremsat i det andet høje Ting af det ærede Medlem Hr. Schmidt. For Tyskland er nu Herredømmet over Østersøens vestlige Del af vital Betydning, baade af Hensyn til den tyske Flaades Basis og — og her kommer vi til et afgørende Punkt — af Hensyn til Luftkrigsførelsen. Tyskland har forlagt største Delen af hele sin Luftkrigsindustri netop til Landomraader ved de sydvestlige Østersøkyster, og her har utvivlsomt Hensynet til de nordiske Landes Neutralitet og den Beskyttelse, denne Neutralitet betyder for Tysklands Luftindustri Centrér, spillet en stor Rolle.

Dette Forhold er efter min Mening af væsentlig Betydning i Forbindelse med de Spørgsmaal, vi drøfter her i Dag. At det nye Tysklands Indstilling over for Norden ogsaa har andre Motiver som Baggrund, Motiver af ideologisk Natur, er en Sag for sig. Der er intet til Hinder for, at vidt forskellige Motiver virker sammen. Men hele denne Udvikling medfører, at man i Tyskland maa se med stor Opmærksomhed paa de skandinaviske Staters politiske Orientering. Tysklands militærpolitiske, eller maaske skulde jeg hellere sige søstrategiske Interesselinie er nu fra de danske Gennemsejlingsfarvandes sydlige Udgang, hvor den laa ved Verdenskrigens Udbrud, og hvor den spillede den store Rolle ved Begivenhederne den 5. August 1914, skudt frem mod Nord op i Kattegat, og det vil være af største Betydning for Tyskland at have fuld Kontrol med dette nordlige Søterritorium. De Konsekvenser, der heraf antagelig maa drages for Store Bælts Vedkommende — jeg er nærmest tilbøjelig til med denne Udvikling for Øje at betragte Store Bælt som en Art indirekte tysk Farvand —, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Men een Ting turde være givet: denne Udvikling kan kun øge Sundets Betydning, Sundet, til hvilket der i Forvejen er knyttet saa overordentlig store kommercielle og trafikale Interesser for alle de mindre Østersøstater, deriblandt ikke mindst Danmark og Sverige. Jeg skal ikke komme ind paa en detailleret Paavisning heraf, men nøjes med at henvise til den Statistik, som en Meningsfælle af mig i det andet høje Ting, Hr.

Westermann, har omtalt, og hvoraf fremgaar, at kun Suezkanalen overgaar Sundet med Hensyn til de Varemængder, der transporteres derigennem. At holde Vejen gennem Sundet aaben for den neutrale Skibsfart bliver af største Betydning for saavel Danmark som Sverige, og at det vilde være af katastrofal Betydning for Sverige, dersom en fremmed Stormagt satte sig fast paa Øresunds vestlige Kyst, er saa indlysende, at der ikke behøver at siges noget nærmere derom. Det vilde fuldstændig forandre hele Sveriges militære Stilling.

Saa er der England, England, som er en saa afgørende handelspolitisk Faktor for vort Land, men hvis egentlige Østersøinteresser er svindende, svindende i alt Fald i sømilitær Henseende. Bevarelsen af det gode Forhold saavel til England som til Tyskland er for Danmark et Spørgsmaal af livsvigtig Interesse.

Dette er for vort Land de vigtigste Faktorer. Der er selvsagt andre, der ogsaa kommer i Betragtning, derunder navnlig Rusland. Men dette Lands Stilling i en Østersøkrigsførelse kan vel nok betegnes som ret problematisk og vil vel dog i første Linie nærmest komme til at berøre Østersøens østlige Del, altsaa Omraader, som ikke berører os direkte. Men den nu fuldendte Stalinkanal fra den finske Bugt over Søerne til Hvidehavet, man kunde kalde den en Slags russisk Kielerkanal, ad hvilken man paa indre russisk Territorium kan transportere den russiske Østersøflaade — ialt Fald dens lettere Materiale, nogle vil maaske mene mere, det savner jeg alle Forudsætninger for at kunne bedømme — op i Hvidehavet, denne nu fuldendte Kanal i Forbindelse med den meget stærke russiske Flyvervirksomhed over Finlands og Norges nordligste Grænseegne tyder paa, at der her er ved at opstaa et nyt militærpolitisk Brændpunkt. Tyske Krigsskibe har gentagne Gange besøgt nordnorske Fjorde, og Norden er saaledes kommet hele Farezonen nærmere end tidligere. Der stod engang i Januar Maaned i Aar fra en særlig Korrespondent i København — jeg ved ikke, hvem det er — en yderst interessant Redegørelse for de af mig her ganske kort omtalte Forhold i det store engelske Blad „Morning Post“, og de, der maatte have Interesse af nærmere at undersøge disse Forhold, hvis Tilbagevirkninger kan blive af stor Betydning for vore nordiske Nabolande og derigennem for os, vil jeg kunne henvise til den nævnte indgaaende Redegørelse.

Det er paa hele denne Baggrund, den svenske Statsminister har talt om det